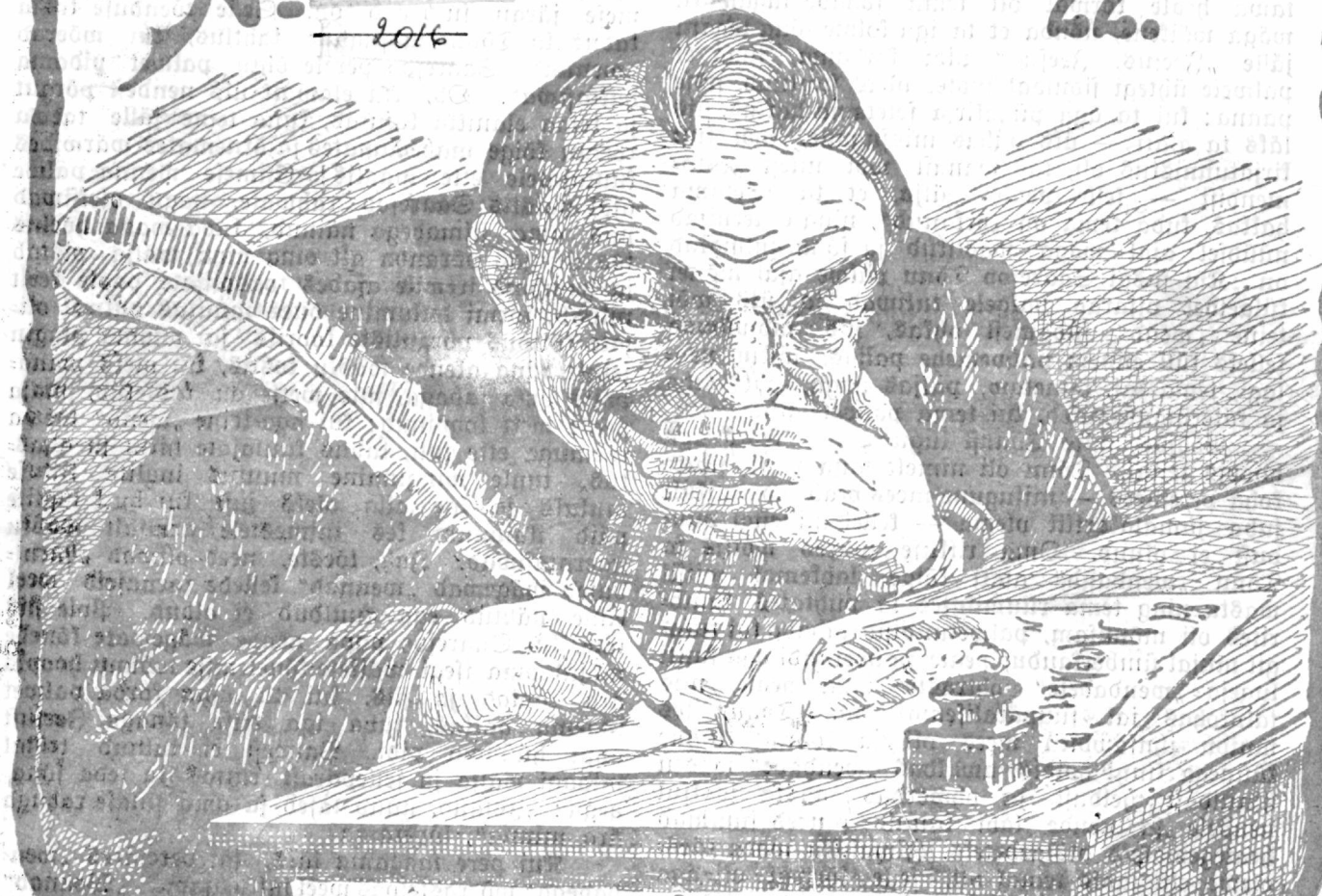

Meie Mats.

N° 2016

Fr. R. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

22.

Ei seedrit, ei palmi
Ei kaswa meie maal,
Kuid urwaplaastri salwi
Weel kandwad kased teal.
Ei hõbedat, kulda
Ei leita meie maast,
Kuid seda siisgi püüda
Saks- oskab rahwa käest.

Palwemeeste imeteod.

Saarefoo Tõnu oli lugeja-„wendade“ seas lugupeetud mees. Tõnu ei peetud küll mitte sellepärast nõnda palju lugu, et ta wägewaid palweid oleks oskanud pidada, wõi pörutawate jutlustega patuseid meeleparandamisele kutsuda ja neile tuliseid wääwlijärweste filmade ette maalida — ei! Tõnu astus küll ka palwetundidel tegelikult ülesse, kuid oma ärda ja nutust nõretawa heale kõrwal oli tema sõnade tagawara wäga wäikene, nõnda et ta iga kolme sõna tagant jälle „Jeesus, Jeesus“ pidi kordama, ilma et palwele ühtegi sidumat mõtet oleks suutnud fissa panna; kui ta aga pühakirja seletama hakkas, siis läks ta alati — üks puhas misjagune, wõi kust kirjatummistus oli, kas wanast wõi uuest testamendist — selle peale wälja, et ta seletama hakkas, kuida tema on „ärkanud“, ning et teenijad nüüdsel ajal wäga wastitud ja sõnakuulmatad on. Kui siisgi Saarefoo Tõnu palwe ajal mõnel külalidel pisarad palgele tuliwad ja üks wõi teine „wend“ südamest ohkas, siis mõjuwad selleks küll ennem palwemehe paljas, läikim pealagi, tema lai, punetaw, paljas nägu, pais leha ja käteringutamised, kui tema palwete fisu.

Põhjus, miks Tõnu ei lugu peeti, seisis aga hoopis teisal. Tõnu oli nimelt täisa rikas, suure toha peremees — niisugune mees peab loomulikult juba jumalartlik olema — kellel millestgi puudust ei olnud. Oma rikkuse juures wõttis ka Tõnu „wendad“ alati kõige lahkemal wiisil wastu ning tema ruumitates ja puhtates kambrites oli mõnufam, palwetundisid pidada kui kusa-gil mujal ümberkaudu; peale palwetundi aga kanti lugeja-„wendadele“ ohtraste laua peale, mis talukohas ial suupäraltimat on. Tõnu, kes muidu ihnsawõitu mees oli ja kopilat kümne küünega finni hoidis, awaldas „wendade“ wastu haruldast heldust ja ohwerdas aasta jooksul nendele ja nende läbi kaunis suured summad heategewateks otstarbeteks. Jmaliktu wara käesolewa elu jaoks temal oli, selle kõrwal oli aga tarwis nüüd hoolega selle eest muretseda, et tema seisuford t u l e w a s i l m a s k i n d l u s t a t u d s a a k s, ja selleks tuli „lugejate“ lahet abi tarwitada, kuid — käsi peseb kätt. Ka see maapealne auu on midagi wäärt, kui wennad kedagi usklikuks hingeks tunnistawad eht teda weel palwetundidel ette lugeda lasewad. „Saarefoo papa loeb täna,“ eht: „Saarefoo papa luges ka,“ — kas pole see ülendaw asi, kui külas nõnda wiisi kõneldatakse. Sellest siis on Tõnu heldus „wendade“ wastu arusaadaw.

Samuti on ka arusaadaw, et lugeja-„wendad“ alati mitmekesi ning päewade kaupa Saare-

fool wiidistwad, ja et läbireistwad ja sõitwad wennad harilikult ifka Saarefool — talu seisab suure tee ääres — finni pidastwad. Käs seal wendadid lähemalt ja kaugelt, tuntud ja tundmataid, kõi need jägastwad ohtral käel Saarefoo perele hinge õnnistust ning Tõnu lootus tulewase elu peale sai wankumataks.

Nõnda ilmuwad ka ühel pimedal ja wihmasel sügise õhtul kaks meest Saarefoole, kes endid Tallinna „wendadeks“ nimetastwad. Saarefoo papa ei tunnud küll neid „wendadid“ nimepidigi, — „wendadid“ ju palju, kes kõi jõuab teada wõi tunda — aga „wennad“ selle eest tõendastwad, et nad mitme tähtja „wennaga“, keda Tõnu tunneb, südame sõbrad on. Wuu seas kõnelestwad ka „wennad“ et nemad oma usu ja Püha waimu wäe läbi lugejate seas esimese järgu suurused on. Selle tõenduse kohta kadus ka Tõnul igasugune kahtlus, kui wõerad „wennad“ Saarefoo perele õhtu palwet pidama hakkastwad. Oh, kui elawalt üks nendest pörgut ja tema elanikka kujukas, kuna teine jälle taewa rõemu kõige mahedamates ja õrnemates wärwides kuulajatele ette maalisk! Esimese wenna palwe ajal paistis Saarefoo rahwale, nagu olestwad nad oma filmadega näinud, kuida wana hõelus toa nurgas pörandad alt oma nina wälja pistab ja hambaid irewile ajades toasolijate poole teelt nilpab, tormi hulumine õues muutus palwel olijate kõrwus pörguliste looriks ja wihma plagin seinte ning afende wastu kostis, kui oleks wanapois oma sabaga, mis wette on kastetud, maja peale wett loopinud; kui aga teine „wend“ taewa rõemuga ette tuli, kadus kuulajate hirm ja ahas-tus, tuule wingumine muutus inglite kiituse lauluk ja lae alla oleks just kui hull inglite päid ilmunud, kes inimestele armsalt wastu naerastastwad. Jah, tõeste, need oliwad „haruldased wägewad „wennad“ kellede sarnasteid weel enne nähtud ega kuulnud ei oldud. Pole siis ime, kui Saarefoo papa nende wägewate kõnede mõjul oma isegi wäikese kõnelemise wõimu hoopis ära kaotas ja siis, kui ta oma korda palwet lugema hakkas, juba iga teise sõnaga Jeesust appi hüüdma pidi. Palwest ei tulnud temal midagi wälja ja sellepärast ruttas ta seda sõnadega: „Issand, nüüd lased ja oma sulase rahuga ära minna“, lõpetama.

Kui pere magama läks, jäi peremees „wendadega“ wõerastetoas weel juttu ajama „Wennad“ hakkastwad Tõnu usu kindlust järele katsuma.

„Wend,“ küsis Tõnult „taewa-wend“ — see on, kes taewast jutlustas, „on ju usk nõnda kindel, et Issand sinu palwet kuuleb ja selle peale imetegu lases sünbida?“

„Imetegude ajal on mõõdas,“ wastas Tõnu aralt, „nüüd enam imetegu ei sünni.“

„Aga kas ja pühakirja sõnu ei tunne, et kui meil kindel usk on, siis mägestid wõime paigast ära tõsta?“ küsis nüüd teine wend, kes pörgu tundmises suurt tarkust oli üles näitanud.

„Jah, piiblis on see küll õeldud,“ wastas

Tõnu, ja et wendabel tema teadmise juures mitte kahtlust ei tõuseks, nimetas ta weel raamatu ja peatüki ära, kus need sõnad seisawad.

„Aga siiski ei usu sa?“ ütles „taewatundjawend“ noomivalt.

Tõnu ei teadnud midagi wastata.

„Meie usk on aga nõnda kindel,“ hakkas põrgu teadlane wäikese waitolemise järele jälle kõnelema, „et meie oma palme läbi imet teha võime. Et sinu usk weel nõrk on, sellepärast tahame Issandat paluda, et ta ühte imetähte saadaks, mis sind kahewahel olemisest peastaks?“

„Issand, aita mind!“ õhkas Tõnu.

„Sinu koplis, karjalautade taga on üks tiif. On seal ial kalu sees olnud?“ küsis Tõnult taewateadla e.

„Oh, heldekene!“ ütles Tõnu. See pole kellegi tiif, waid sawi aul. Sumel seisib see täitsa kuim, ainult sügiseste wihmadega on sinna wett kogunud. Ei seal ole ial kalu olnud, ega saagi olema.“

„Noh,“ wastasiwad wennad, „homme hommitul peawad sinu filmad imet nägema, sest meie palme peale saadab Issand sinna sawi auku kalad.“

Selle peale saatsiwad wennad Saaresoo Tõnu teise tuppä magama, kuna nad ise põlwili laua äärde weel palmetama jäiwad. Tõnu pal-

wetas ka oma woodis südamlitult, kuni wiimati uni ta wäsinud filmad unele surus.

Mit peä, kui Saaresoo peremees teisel hommitul ärkas — see aga oli kaunis wäga, „wendad“ magasiwad alles rahulifelt —, ruttas ta õue, sawiaugu juurde ja ta ei tahtnud oma filmi uskuda: sawiaugus lõiwad kalad sulpsu, päris elawad kalad: haugid, ahwenad, särjed. Üks suurem aug oli ära surnud ja enese lapiti wee peale sirutanud — kes teab, kui kaugelt taewas teda saanud oli? — aga ometi oli imetegu filmanähtaw: wõeraste „wendade“ palwewägi oli suur!

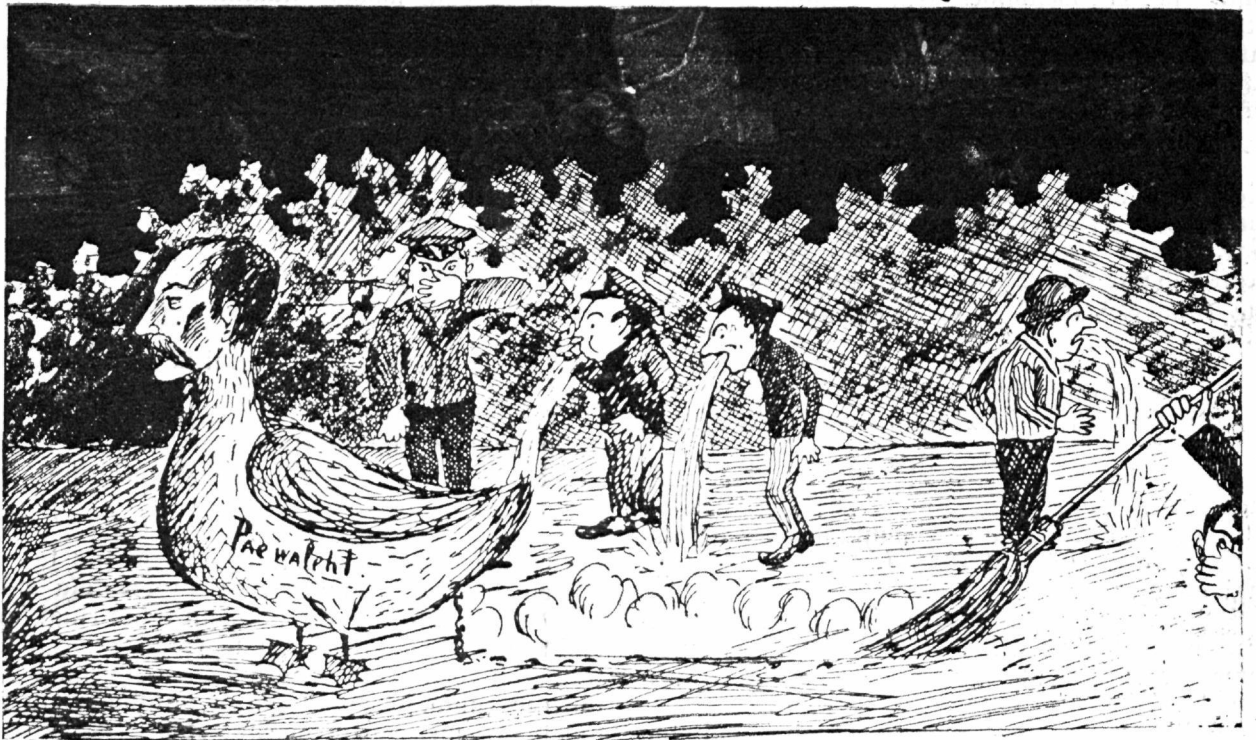
Tõnu ruttas tuppä tagasi ja palus, et Jumal tema nõtra usku kinnitaks. Iseenesest mõista, et ta „wendade“ ees, kui need üles tõusiwad, oma patuseid kahtlasi mõtteid südamest kahtses ja nendele tänu awaldas, et nad patuliniku tema filmade pealt ära on kiskunud.

Tõnu palus „wendi“, et need weel paariks päemaks tema juurde wiibisiwad ja siis ka laupäewa õhtusest tunnist tema juures osa wõtaksiwad; selleks ajaks tahtis Tõnu käjud ringi saata, et ka tüla rahwas niisuguste magade „wendade“ kalli sõnadeft osa saatsiwad. „Wennad“ ei lastnud endid selleks ka paljut paluda, waid täitsiwad hea meelega peremehe soowi.

Päew läbi prafsus Saaresool tuli ptiida all, furisewad pannid ja keefiwad katlad: pere-

Papp: Ara saada mind mitte kiusatuse sisse nendesinaste tühipaljaste pükstärast!

Pilt Eesti ajakirjandusest.

naine võttis kõik oma kolafunsti kottu, et mõ-
rastele „wendadele“ suupäralisemat rooga wal-
mistada. Peremees aga istus mõrastega päewa
läbi mõrastetoas ja ajas nendega Jumalariigi
asjadest juttu.

Kui õhtu tuli, pidašwad magad „wennad“
jälle wägema palwe-tunni ja nagu õhtul enne
seda, hakkaswad nad peale palwetunni ka jäl-
legi maja peremehe usku läbi katsuma.

„Wend, on ju usk nüüd kõikumata?“ küsis
taewateadlane.

„Jah, wennad!“ vastas Saaresoo Tõnu,
selle juures oma käsa palju kõhu peale ristis
pannes.

„Usud ja weel su uremaid imetegusi?“
küsis põrgu jutlustaja. „Sa nägid nüüd imetegu,
mis Jumal oma loodud asjadega on teinud, aga
ta võib imet teha ka nende asjadega, mis in-
meeste kätega on tehtud. Usud ja seda, wend?“

„Piiblis on öeldud, et palwega mäed paigast
võib ära tõsta,“ õhtas Tõnu, „aga inimese
kätega tehtud asjadest pole räägitud...“

„Sa ei usu?! Sa kahtled weel!“ piinu-
tasivad teda „wennad.“

Tõnu ei teadnud midagi wastata.

„Wend,“ sõnas põrgu prohwet: „meie tahame
sinu sees viimase kahtluse küheme kaotada ja sulle
weel Jumala imetegusi näidata. Too šia
laua peale üks saja rublaline paber, ja meie ta-
hame paluda, et Issand hommikuks selle kõrwale
teise niisamasuguse paberi saadaks. Sellega võib
Issand sinu südamest viimased kahtlemise ja

kahtpibi mõtlemise jäljed kaotada ning tajub sulle
sinu lahtust, mida ja meie ja teiste „wendade“
wastu oled üles näidanud.“

Tõnu usk „wendade“ palwewäe šisse oli juba
kõikumata findel, ta tegi, mis ta käest nõuti.
Siis lahkus ta mõrastetoast, „wendasid“ šinna
palwetama jättes.

Järgmisel hommikul uitas Tõnu kui munas
kana ümber: „wennad magaswad weel, selle-
pärast ei julgenud ta nende tuppa nende rahu
riffuma minna, kuna ta aga uudishimust põles,
uut imetegu näha saada. Ta ei kahtlenud küll
mitte, et „wendade“ palwe täitmist ei leialks, kuid
parem on šisgi oma filmadega näha. Ja pealegi
polnud Tõnu wa' ilmalist mammonat ialgi ära
põlanud, nüüd aga korraga Jumala muidu šada
rubla saada — igauks mõistab, et selle šja
juures palju külgetõmbawat on.

„Wennad“ magaswad sellel hommikul hirmus
kaua. Mitmel kümnel korral käis peremees nende
toa usse taga kuulatamas, aga ei tippu ega kappu.
Kõlap' nad wist šöšsel wäga kaua palwetaswad,
nii et nüüd hommikul kauem ka wäšimust puh-
kama peawad.

Kell oli ju kümme läbi, perenaisel ammuigi
kohwi walmis, mõrad aga magaswad ifka weel.
Peremees läks käršituks. Ta läks mõrastettoa
usse taha, koputas tafaste selle wastu ja hüüdis:

„Wennad!“

Ši healt ega wastust.

Tõnu koputas kõwemini ja hüüdis wäljumalt:
„Wennad, tõuske ülesse!“

Jällegi mingit vastust.

Tõnu pööratas juba ruffaga ufte pihta, aga „mendade“ poolt ei tulnud mingit elumärki — magasivad kui surnud.

Saaresoo peremees kiskus ufse lahti ja — ehmatas: tuba oli tühi, „mendadest“ polnud jälgegi enam näha.

Tõnu ruttas laua juurde, kuhu ta õhtul oma sajarublalise paberi oli pannud — ka raha oli kadunud. Uken oli haakidest lahti ja natukene irvatile; nagu näha, olivad „mennad“ akna kaudu Saaresoolt ära reisinud.

* * *

Paari päeva pärast sai Saaresoo Tõnu mõisa metsarahaga kokku. See kõneles, et ühel õhtul — nimelt jelsamal, kui mõerad „mennad“ Saaresoole ilmuwad — wiewiku ajal, kui tema parajaste jöelt kalalt tulnud, kaks mõerast meest tema käest Saaresoole teed küsinud ja siis ka tema käest kalad, kes weel elus olnud, ühes wäikeste kotiga ära ostnud. Selle foti leidis Saaresoo karjapoiss hiljemalt karjamaalt lepitust ülesse. Seda ei maksa wiist seletadagi, et lugeja — „mendadest“ teegi Saaresoo imetegijaid — „mendasid“ ei tunnud.

Johannes Buharog.

Üks linnake . . .

Üks linnake siin ilnas on,
Mis rikas nagu Babilon:
Seal kõik need korratud koos,
Mis teistes ammu ajawoos . . .

Kui püüad selle linnaga
Sa wähe teisi wõrrelda,
Siis leiad päise päewa a'al
End nagu muinasjutu raal . . .

Mis teises linnas uulitsad,
Ei tea kuis neid seal nimetad:
Sest igal ajal peaksid sa
Seal sõitma — õhulaewaga . . .

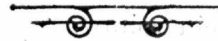
Neid täidab talwel lumehang,
Siis istu kodus, nagu wang! . . .
Kesk suwel tuiskab tolmu-kiht,
Et silmist kadub reisuhiht . . .

Kuid, kangem wõimus kewadel
Ning sopparikkal sügisel!
Siis kubeneri käsul ka
On kodust minna wõimata . . .

Siis, — kui ehk soowid uppuda,
Ei karda kraawi kukkuda —
Wõi seda just kui ihaldad,
Ka teha — keset uulitsat . . .

Seal tuled öösel wilguwad,
Kui kiisu-silmad pilguwad,
Nii palju waewalt walgust näed,
Et — kukerpalli kraawi läed . . .

Kus on see linn, kus on see koht,
Kus nõnda hiilgaw hädaoht? . . .
Eks lugejad wõiks aimata,
Et laul ei tahtnud laimata! . . .

Tore mõte.

Hm! Ainult Pärnu ja Tartu . . . on mulle weel truuwiks jäänud. Mis nüüd teha? Hm! — A—a—a! Algupäralline mõtte! — Jätan oma koodi ja sõidan õige paariks päewaks Saksamaale, siis tulen tagasi ja . . . ja, nagu ikka uue asja juures, on kõik minu järel! Tore mõtte!

Narooma kiituseks.

Sissejuhatuseks.

Nalja toome täna Narwast,
Nagu seda mujal harwast' ...
Nalja on ju wahest waja:
Muidu ilm on — leinamaja ...

Olgu elu rõhuw, raske,
Siisgi naljatada laske! ...
Nali laseb naeru lahti,
Lõbu leiab jälle mahti ...

Leinajad ehk leegionid —
Trööstigu neid naljatoonid!
Naergu ka, kel' süda nutab,
Pisar põskedele ruttab ...

Naerge siis, kui walu rõhub,
Õhulossid ära lõhub! ...
Naerdes saatust parastage,
Wõitluses end karastage! ...

Nõnda on ka Narwa nali
Silitaw ja — siiski wali:
Armetumalt „hagu“ saawad,
Keda pilked piitsutawad ...

* * *

Kõik maailm pangu tähele,
Kui kiiduwäärt Narooma!
Eks Narwas iga ühele,
See eluhallik hoowa ...
Jah, siin on suuri, weikeseid,
Narooma toidab kõiki meid!
Sest armsad, aega wiitkem:
Naroomat Narwas kiitkem!

Eks wabrikute wärkisid
Narooma ümber aja,
Ta kudub meile särkisid
Ja pükse, kellel waja ...
Seal töölisi on tuhandeid —
Narooma toidab kõiki neid! ...
Sest armsad, aega wiitkem jne.

Mis mõtleksiwad pagarid,
Kui jõgi wett ei luba?!
Pool rohkem jahu sõtkuksid —
Leib paisuks kõwaks juba,
See waewaks, haigeid hambad, teid...
Narooma toidab kõiki meid! —
Sest armsad, aega wiitkem jne.

Kas meile söömamajadest
Nii „selget“ suppi antaks,
Kui peale paari „lipsukest“
Wett katel täis ei kantaks? ...
Eks sõjad täna ikka neid —
Narooma toidab kõiki meid!
Sest, armsad aega wiitkem, jne.

Ka oleksime hoobiga
Pea ilma piimast puha,
Kui lehmanaised toobiga
Naroomast wett ei uha ...
Kas piimapuudus piinab teid?
Narooma toidab kõiki meid!
Sest armsad, aega wiitkem, jne.

Ja kuidas kaljategijad
Meil keedaksiwad „kwassi“
Kui „sahariini“ segul' nad
Naroomast wett ei tassi? ...
Sest joome nende terwiseid —
Narooma toidab kõiki meid!
Sest armsad, aega wiitkem, jne.

Narowa toru kaudu poeb
Ka narwalaste kööki.
Seal „samawaris“ theeks end loob —
Tast saks ja sant saab sööki...
Ehk küll ta sees on mustuseid,
Narooma toidab kõiki meid!
Sest armsad, aega wiitkem,
Naroomat Narwa kiitkem ...

Arwa.

Wangimajas.

Bürokrat saab ajalehe toimetajaga kofku.

Toimetaja:

— „Mille pärast teie?“

Bürokrat:

— „Kroonu wara raiskamise pärast. Aga teie?“

Toimetaja:

— „Lehtes teotamise pärast. Mina amalda-
fin omaš lehes, teie kroonu waranduse rais-
kamise loo.“

„Русь“.

*

Wigalas.

— Kas wanaaegne nefrutide wõtmine?

— Ei, wangi wiimine.

*

Neumann (peeglisse waadates): „Kas ma
teda mitte šhandarmi walitšusele üles ei peaks
andma. Wäga fahlane išt!“

*

— Lubage küfida: teie olete Nooruse toime-
taja Brandt?

— Palun juba mida teotada!

*

Peterburis.

Linnawaht woorimehele:

— Tasa, taja! woorimees, maju šõidu läbi
wõiwad lõik kroonumajade laed fışse fuffuda.

„Suur mäss“ sitsi wabrikus.

Ainetel Joh. Vermontus.

Kohutaw teade tormas wabriku kontorist maru tuulena läbi.

„Mäss! Mäss!..“

„Mis on?.. Kus ta on?..“ kõlasiwad hüt-ded läbisõgamine.

„Näege, mäss on seinä peal! Waadake ise, seal ta on!“

Õigus! Seinä peale oli suur punane „proklamatsioon“ üles kleebitud. Keegi sakstest ei julge ligi minna.

Mäss!.. Mäss!..

Waja kassakaid telida. Tragunid, politseid, strashnikud...

„Kus mäss on?“

„Mäss on seinä peal!“

Telefon helises...

„Halloh! Halloh! 25 kassakat, 50 strashnikut!..“

„Walmis!“

„On mäss ikka seinä peal?“

„Mäss on rahuline!“

„Kas töölised töötawad?“

„Ei! Loewad mässu!“

„Isand Baumes! Julge mees, minge lugege teie mis seal seisab!“

„Ei julge, kardan mässu!“

„Meister Shnit! Teie?“

„Kardan!“

Kõik kardawad mässu...

Wiimaks ei aita muud nõu, kui isand „Karu“ sammub ise, oma tugewa kaitsewäe keskel, mis 25 kirjutajast koos seisab, mässu juurde. Kõikidel „kaitsewäelistel“ on sõjariistad*) püsti käes.

Keegi „kaitsewäeline“ loeb wana „Karule“ ette.

Pakikandja: „Arge wiimasesse wagunisse minge, seal on kõige kardetawam olla...“

Maamees: „Kulle, kulla miis, mesperäst ta sõs senna taha om pantu?“

„Kas see on siis mõni mäss?“

„Fuih schrecklich, kuidas teie wõite mind wana inimest niimoodi pilgata?!“

Kassakad tulewad!..

„Saatke kassakatele sõna, et mäss on oma „kaitsewäeliste“ abil rahustatud.“

Kassakad wandusiwad wene keeles.

„Karu“ kirus saksa keeles.

Tõõrahwas ja „kaitsewägi“ naeris...

Ülem „ülema“ seltsis läksiwad „ülesse“ rahustamise liikusid jooma, kuna õnnetu „mässu“ proklamatsioon, mida mõni tööline naerupärast ülesse oli seadnud, wiha tuhinas puruks rebiti.

Ja nii oli sitsi wabrikus „suur mäss“, mis õnneks koduste abinõudega ära lämmatatud sai.

Kawal fakt.

„... Dodaku, küll ma need tembud kaotan. Mina tellin kolm nädalat järgimõõda igal nädalal 24 pudelit õlut ja panen keldrisse, aga igal nädalal kaob mull neli pudelit ära. Tulewal nädalal tellin ma ainult 20 pudelit.“

Paras aeg.

A.: „Kuidas sa nüüd nii hilja iga õhtu trahterisje tuled. Jffka peale fella kümme.“

B.: „Ja, waata, ma ei saa ennem tulla. Mu naene on Raafi-“

kul sumitamas ja iga õhtu alles kell pool kümme küüüb ta telefoni läbi järele, kas ma juba kodu olen“

Saige joodik.

Jänu Jaan on lõwa õllejooja, saab kõhu palawiku ja läheb tohtri juurde.

Tohter: „Teie haiguse tundemärgid on tange palawik ja alaline jänu.“

Jaan: „Dige küll, tohtri härra!.. Aga kaotage see palawik üffi ära, küll ma jänuuga ifegi walmis jaan.“

Kuulutus.

Gustaw Adorfi saapakauplus on uuest aastast peale Nunne wärawas nr. 5, Petersoni raamatukaupluse kõrwal.

Soowitab häid ja odawaid saapaid meeste- ja naisterahwastele.

Naer!.. „Karu“ wihestab...

*) Tindiga sõdimiseks.

Pirakrat - kohtlane.

Glas ilmas inimesefarnane olevus. Kutsut teda Pirakrat-kohtlaseks. Ei olnud ta isa ega ema nägu.

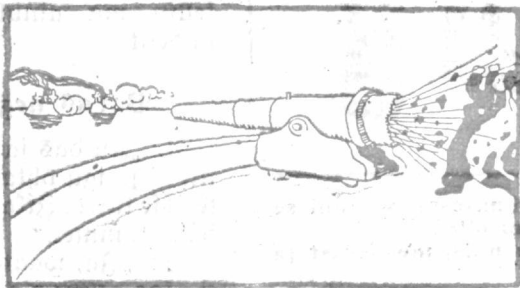
Ei õnnistanud temal ial üksigi ettemõte — iga asi tema käe all läks haledal kombel nurja.

Jäi teine viimaks naabrite naerualujeks. Mõttles siis mehile: waja mõistus kofku wõtta ja midagi peale hakkata, näe, maja on kofkulange- mas, sellega tarwis siis peale hakkata.

Hakkas teine nüüd metsa parwetama.

„Selle läbi teenin ma ifklagi midagi.“

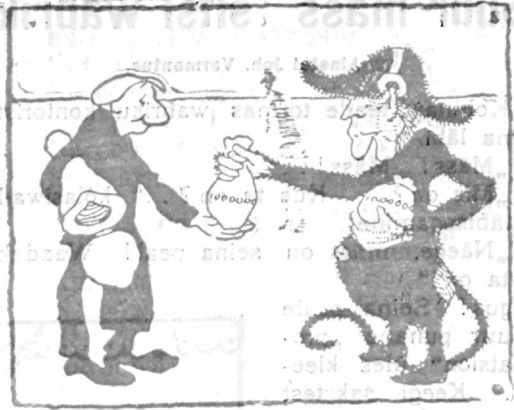
Sai alles parwetamisega hakkama, aga oh õnnetust — parwetamise pärast tõusis sõda. Ja mis sugune sõda weel. Ei olesk Pirakrat-kohtlane sõda tahtnud — aga parata polnud midagi. Wee- retas suurtükkid wälja, sihtis waenlase peale — seal aga pöörafiwad suurtükkide suud oma poole

— hakkasiwad oma inimesi tapma. Nüüd pani Pirakrat-kohtlane laewa sõja walmis. Aga wae- walt oli laew wette lastud — kui ju filmapill otfa alla pööras. Sõda lõpu eel jaatis ta lae- wade asemel kaks tosinad wanu kalosfa minema. Meremehed istusiwad kalosfidesse. Pirakrat-koht- lane jäi aga wõitu ootama.

Nüüd juba segasiwad naabrid asja wahela ja lõpetasiwad sõja. Pirakrat-kohtlane mõttles: „Sõda on otfas — nüüd hakkam rahulisele tööle. Hakkam õige näljatseid toitma.“

Wõttis miljoni, andis juhtumest mõõdamine- jale ja ütles:

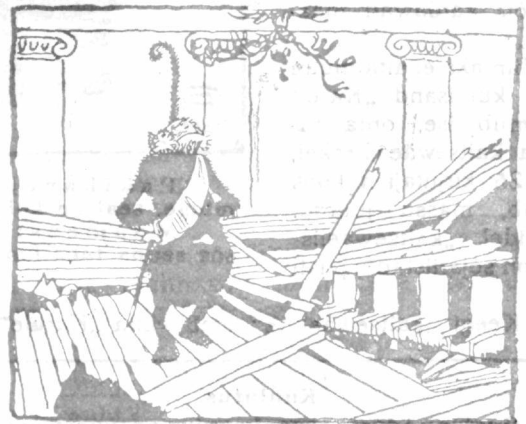
— „Waat jün on raha — mine osta wilja.“
Aga ega rahasaaja tola olnud: wõttis raha ja kadus kui tina tuhka. Aga inimesi sureb nälja

kätte — kui kärblasi. Nüüd ehitas Pirakrat-koht- lane suure palee, kutsus termelt maalt tarfu mehi kofku ja palus.

— „Midade minu elu-järke parandada.“

Wawalt saiwad targad inimesed istuma — seal prauh — Pirakrati palee lagi kullub neile pähe.

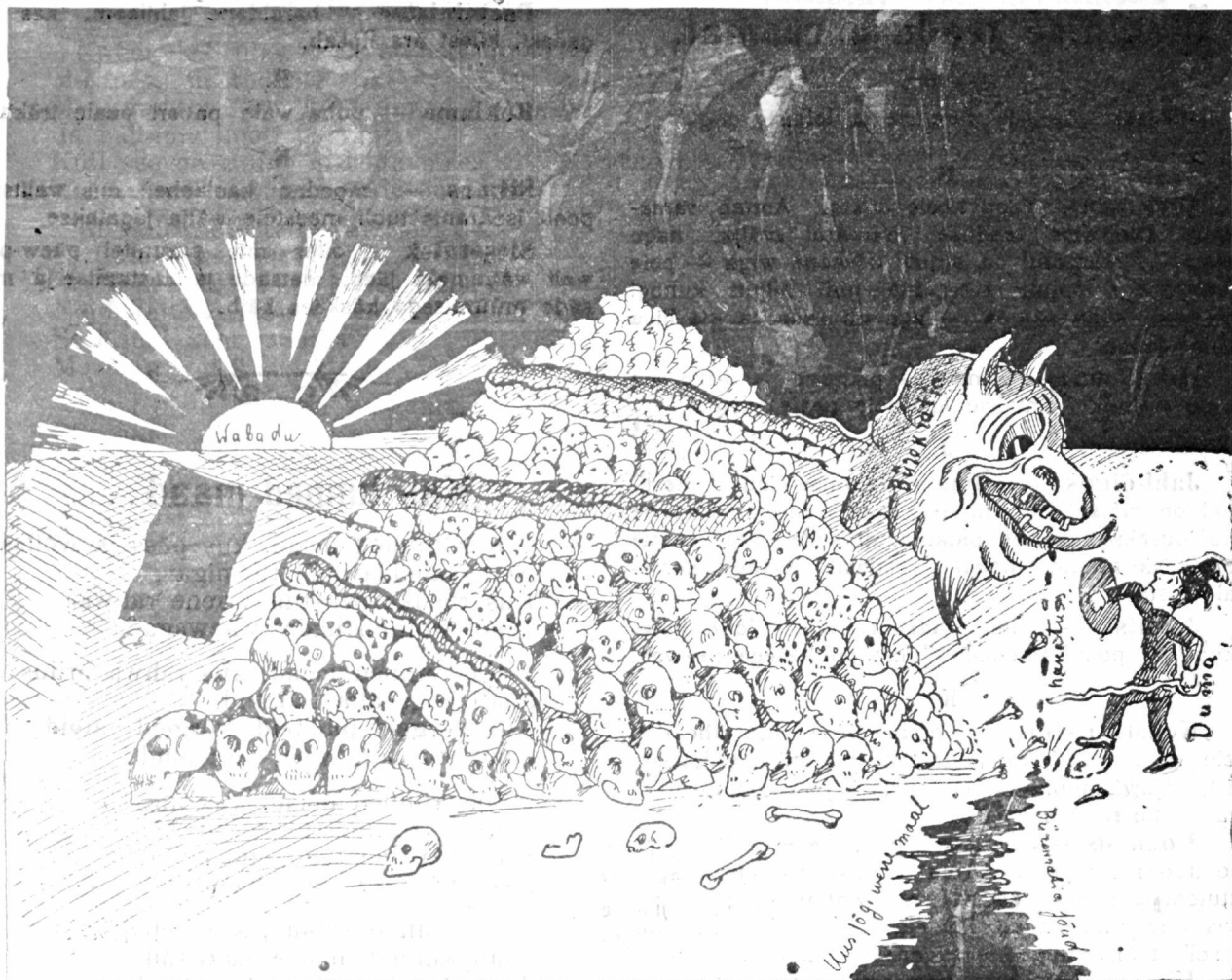

Nüüd ju kõik kutsuwad Pirakrati — koht- laseks.

„Русь“.

Duuma ja bürokratia.

Pildid elust.

Waat' mees wiisjada hoopri saab,
 Et poega kõrgeft koolitab.
 Seal talumees saab selle eest,
 Et mitme, mitme aasta eest
 Ta oli metsast pödra toon'd
 Ja seda mitte herral wiin'd.

Sõnakuulelik wolikogu.

Esimene wolikogu aeti laialti: tema ei olewat ministritele igas asjas „ja“ ning „ne h“ järele ütelnud, waid rahwa tahtmist awaldanud ja selgust nõudnud . . . Nüüd arvatakse, et teisele wolikogule seesama õnnetus osaks langeb, sest tema olewat veel rohkem wastik, kui esimene . . . Ja ega kolmasgi parem saa, kui saadikuid surelikkude seasit walitakse. Jga mõistlik näeb ette ära, et sel wiisil meie wolikogu asi päris mokka läheb. —

Elisuguse hädaohu eest hoidmiseks on „Meie Mats“ mõnusa plaani wälja töötanud, kudas waike ning „mõistliku“ wolikogu saaks ning annab seda siin awalikult teada. Selleks wõetagu tarwiline osa kase palksiid, läbi mõeta kuue tolli jämedused ja saetagu need 18 tolli pikusteks tükkideks, millede ülemiste otjade peale numbrid ja maakondade nimed kirjutatagu. Need pakud pandagu duumasse toolide peale ja — sõnakuulelik ning waike wolikogu on käes, kes ialgi vastu ei räägi, ega müra ei tee. Ka juurt kulu ei nõua ta, ega karda lae fiske langemist.

Reaktzion.

Panguwad püssid,
 Winguwad kuulid,
 Langewad inimese pojad,
 Wulisewad wereojad . . .

E e s d i

Üleüldise teaduse raamat,

see on,

kõiksugu inimliste darkuste ja lolluste gogu.

H.

Hermann — Eesti keele doktor. Annab sama-sugust Üleüldise teaduse raamatut wälja, nagu meiegi — raamatul on ainult wäikene wiga — pole hakatust ega lõppu. Hermann pidi hiljuti kuhugi professori koha saama — aga oli selle tarwis lliga mustasajaline.

Hinge-maa — 7-me jala pikkune ja 3-me jala laiune maatükk, antakse igaühele peale surma.

J.

Jahi-õigus — iseäraline tapmise-õigus. Eesti-maal on mõisnikud wiimasel ajal seda õigust eneste ainuõiguseks hakanud pidama, et selle läbi eneste morraalilisi tundid metsiku eestlaste omadest kõrge-male tõsta.

Jakutsk — külm maakoht, kus Wene kirja-nikud ja poltikamehed ajutist puhkeaega peawad.

K.

Konstitutsion — wõerakeele sõna, tähendab meie keeles: wõllad, nagaikad, pommi, mahalask-mist, sõjawäljakohtuid, läbiotsimisi jne. Üleüldse üks laialise tähendusega sõna.

Kogudus — inimeste kogu, kellele üks jagu õpetatud mehi peale surma tõrwa-wääwli- ja igasugu ilutuledega piina ähwardawad walmistada; piinast peasewad ainult need, kel elus hea suur rahakott ja sellest ähwardajatele sagedasti jagawad.

Käremeelsus — uus politiline wool Eestis. Selle woolu poolehoidjatel — käremeelsetel — on see omadus, et nad endid eest ja takka, ülewalt ja alt sihtida ja wahtida wõiwad, aga siiski eneste juurest midagi head ei leia (rahwasaadik Jürine).

L.

Lasteaid — uutlaadi asutus, kus ajako-ha-selt ärdasti paluma õpetatakse.

Lidwal — näljahädalistele leiwa asemel — sõnniku muretsemise äri. Sai hiljuti üle miljoni rubla Wene rahas.

M.

„Meie Mats“ — wana tuntud Keila Mats, kelle wõeraswend — Päriss Mats — Kalarandas paadi all üles kaswanud.

Minister — ametinimi, millel juba mõnda aega kahtlane kuulsus.

N.

Nuut — uuema nimega nagaika — mõedu-puu, mis igale haritud riigikodanikule enam-wähem tutaw.

O.

Opmann — üks paksu kõhuga mammuti sar-nane ajalooline loom, kelle sugu nüüd puha kadunud.

P.

Peaminister — haruldane jahiloom, kes sa-gedasti käest ära lipsab.

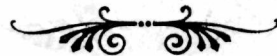
R.

Reklame — puha wale paberi peale trükitud.

S.

Silmus — moodne kaelaehe, mis walitsuse poolt iseäranis tubli meestele wälja jagatakse.

Sissetulek — oilus mis parunitel päew-päe-walt vähemaks jääb, metsade ja laastamise ja mõi-sade müümisega käskäes käib.

Kas tunned maad ...

Kas tunned maad, kus püss ja wõllas
End waheldawad „türmiga“,
Kus rusuks pekstud waene rahwas
Weel wõitleb häda, waewaga?

Kas tunned maad, kus rahwa priius
Saab jalge alla tallatud,
Kus kõrgeid püüdeid, kõrgeid aateid
Saab surmaga weel nuheldud?

Kas tnnned maad, kus üle öö
Saab teise ilma toimetud,
Kus sala kaebtus, sõge laimatus
Saab taewani weel ülendud?

Kas tunned maad, kus sellepärast
Saab külmal' maale saadetud,
Ja tõstad heale rahwa kaitseks
Et nõuad õigust, wabadust?

See on see maa, kus elu kibe,
Kus waja walgust, wabadust,
Kus wõimumeeste meel on tige,
Kus nõutaks wõlla, rusumist.

Noell.

Meile teadustakse, et tänawu suwel saada
Peterburi elajate-ajas näidatud endiseid (selleks
ajaks on nad juba endised) wale rahwa saadikuid
Krušewani ja Purischewitschjat. Söötmine iga-
päew kell 6. Naisterahwaid ja lapsi palutakse
mitte ligidale minna. „ЮМ. А.Ж.“

*

Kord läinud mees naesega tülisfe. Mees wi-
hastanud, läinud metsa, poonud enese ära. Naes-
fele tuuakse teatust. Naene nutma ja sõnuma:
„Ta wana õnnis pole seda enne teinud, et ennast
ülesse poos!“

Erilaste marss.

Nüüd üles, üles, kõik erilaste wäed!
 Me tormame tööliste riiki.
 Me kihutame läbi kõik linnad ja maad
 Ja näitame kooti ja nuuti.
 Küll see on tuline erilaste mees,
 Kel tõsine kodanluse süda on sees.

Ei salli meie teisi parteisid,
 Ei ühtegi wastaste juhti,
 Waid orjame kulda ja isandaid,
 Neid kaitstes wehime nuuti.
 Sest juhi koot ja nina ka
 Me ülem rõõm on otsata.

Me paneme koodid kargama,
 Siis kaob kõik waenlaste wägi,
 Kui Nõelad ja Sõnad neid sõtkumas,
 Siis waob neil punastel weri.
 Kes meist on wahwad wõitlemas
 Neid politsei wäed on kaitsemas.

J. Kikalon.

Stolõpini kiirkäigu masin.

Kell oli kuus, Ta kinni pandi
 Ja kohe wangitorni wiidi
 Kell seitse oli ta kohtu ees;
 Pool tundi weel, ja otsus käes.
 Kell kaheksa: ta wälja peal,
 Pool üheksa haud on seal.

J. Kikalon.

Wilets lugu.

A.: „Nüüd wennaš on lugu nii halb, et
 enam furragi ei maksa.“

B.: „Kuidas nõnda?“

A.: „Waata, nüüd on juba palju politsei-
 nikkujid teise ilma läinud. Ega need sealgi telled-
 gile hingerahu anna.“

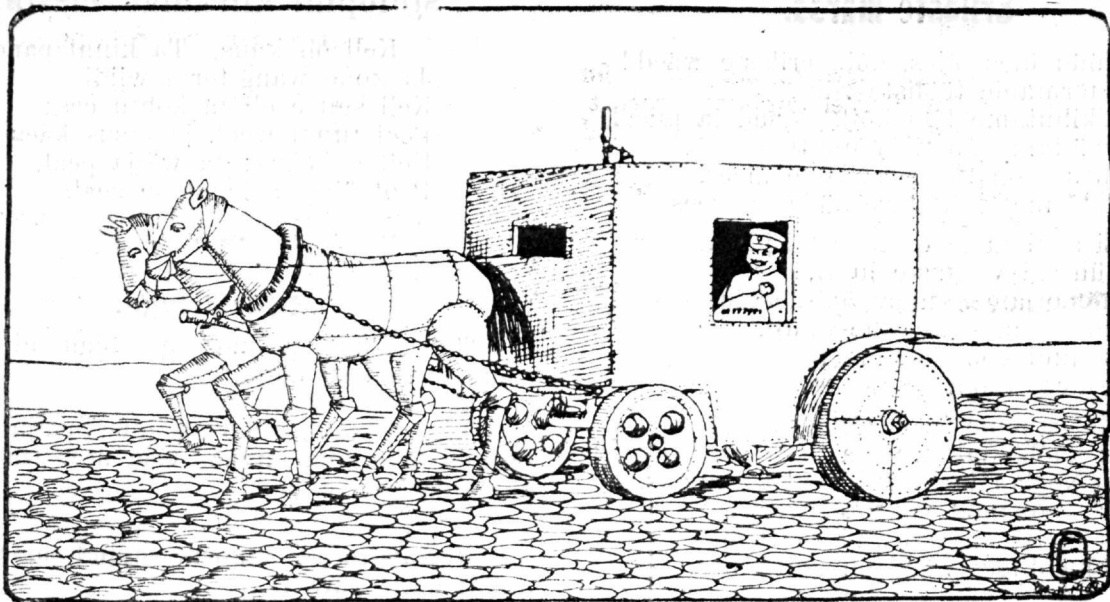
*

Korrapäraline inimene annab oma südame
 ainult ühele parteile.

Noel.

Pärdi unenägu rahakastist ja suurest warandusest.

Soomustatud kroonu rahawedamise tõld.

Nagu.

- Eõusewad ja maowad, nagu Tallinna aja^a lehtede üffitute numbrite hinnad.
- Rõemustab uue kuue üle, nagu „U. Wiru-^a lase“ toimetus jelle üle, et temal riigivolikogus kirjasaatja on.
- Wahetab nime, nagu edumeelne ajaleht.
- Kannatlik, nagu Wene rahwas.
- Wiletsad, nagu „Päris Meie Matši“ pildid.
- Mõttekehwo, nagu „Wabaduse“ toimetus.
- Mokka mõõda, nagu Tartu „suur“-eest-^a lastel ülemaalised korjandused.
- Ditsib, nagu ebausf.
- Abras, nagu Lauria palee lagi.
- Eõimab, nagu Kruschewan ja Burditsch-^a fewitsch.
- Tasane, nagu peaministri hääl deklarationi ettelugemisel.
- Karjub ja wilištub, nagu tõsine wene-^a mees riigivolikogus.
- Mammona ahned, nagu aate-mehed
- Werejänulised, nagu „tõsised“ inimesed.
- Waikiwad, nagu labetid peale ministri deklarationi.
- Kristlik waim, nagu Tallinna lasteajas.
- Tuule järele meel, nagu „Päewalehel“.
- Kuulus, nagu Kruschewan.
- Wiletsad palgab, nagu Lutre wabrikus.
- Werekihwitaja, nagu Pärnu puupappi wabrik.
- Rahes tubermangus, nagu Narwa linn.
- Wahi all, nagu rahwa saadikud.

Panorama.

Narwa linna tähtsamad kohad 3. pildis.

Kes Narwa linnas torra käis,
See nägi imet fiin:
Kõik kohad joodikuid on täis
Ja weena woolab wiin . . .
Uuel turul, Peetri-platši peal,
Kaklewad ja — norstawad nad seal,
Sest siis ifka,
Kui sealt mõõda läed,
Kõnni-teedel pikka
Wererada näed . . .

Kui juhtub Joa turusse
„Palutskats“ minna mahti,
Siis wahi, kuidas rahwale
Seal müüdakf — solgi-prahti . . .
Turu serwal, reel ehk rattil seal
Sea liha heinte sees ja peal . . .
Peoga seal tõstfid
Põhusegast wõid —
Ostjad ohtralt ostfid.

Sel „rootsi-aegsel“ „loogapuul“,
Kes kummardas meid laua,
Tal juhtus, nagu mitmel muul,
Et „lahingus“ sai hawa . . .
Siisgi peagi — wana koha peal
Kaswis lannust noor — ei liiguta meel seal...
Sest, Joaorus,
Kui sealt mõõda läed,
„Loogapuud“ nii norus,
Nagu nutmas näed . . .

Kuu ülewaade ja uuemad sõnumid sündinud asjust.

Tallinnast. „Estonia“ teatris etendati Matšim Gorlt „Põhjas“ nii kunstlikult hästi, et terme publikumi naerma ajas. Selle vastu etendavad õõliblikad õõseti Wiru uulitsa! ja Wene turu ääres Nastja osa nii loomutruult, et päris nutma ajab.

— Siin peafis kõmu-jutt lahti, nagu olefitwad „Hüübja“ ja „Walguse“ toimetus bankrotti jäänud. Nagu meie nüüd ustawa hallika järele teatada mõime, on nimetatud ajalehed paberi puudusel seisma jääma, ja toimetaja kaitseid forjama pidanud minema. Kui tarwiline osa närušid koos, tehtakse need paberiks ja seisma jäänud ajalehed hakkawad jälle ilmuma.

Tapalt. Rohalitud joodikud on talwe boikotti alla pannud. Sellepärast magawad nad õõseti wäljas jalgteede peal ega näi sellest midagi hoolimat, et hiltised käjad ühteluugu nende üle ainali kufuwad. Talwe on neid aga külma-wäljakohu alla karistuda annud ja selle tagajärjel pidi mõnigi wiina-wend mõne tütki oma ihulifmetest kaotama.

Lihulast. Wiina puudusel juuakse siin karbolihaput, mille tagajärjel keegi külamees ära suri. Selle ajemel joowitaksime Lihula meestele tõkatiit juua, see ajab ainult südame pööritama ja ofjele ning ei wõta kohe tošsu wälja.

Jisakust. Perenaised on suures ärewuses — kardawad üleüldist leimalõikamise nugade äraforjamist — sest hiljuti wiidi ühest talust ainus nuga, mis leimalõikamiseks sünnis, ära. Urwatud pikawõitu olema. Nüüd olla perenaised palwekirja teatawale pole saatnud — milles nad teatada paluwad: kas leimalõikamise noad peawad alla tolli pifad olema, wõi wõiwad ka tollipiftused olla. Kui nemad wastuse saawat — siis saame sellest ka kohe „Matši“ lugejatele teadustama; aga praegust anname nõu kuni selle küsimise otsustamiseni kõik leima noad hoopis ära häwitada — selleläbi saawad kõikisugu sekeldused eemale hoitud.

Rakwerest. Wanem waimulik kuulutas kantšlišt koolimajad „boikotti“ alla — sest neis olla ilmalikka asju aetud. Neis ei sündida enam kristlikul kirikuõpetajal palwet pidada.

Kooliõpetajad — need patuoinad on aga selle üle üpris rõõmsad — sest nemad omalt

poolt oleks waimuliku juba ammuigi „boikotti“ alla pannud, aga julgus puudus.

Wõltsjamaalt. Siit wallawolikogogu walis uue kooliwanema. Uue ametniku esimine töö oli wolikogule ette panna, et see kohe kooliõpetaja palgad ära kaotaks. Soow jäi paljaks joowiks. Puudutatud kooliõpetajad olla lubanud wanemat kõige karwadega „Matši“ panna. Tulewases numbris ehk toome tähja mehe pildi.

Wiljandist. Trallala. „Koidu“ selts on väga ajakohase mõtte peale tulnud. Tema paneb tulewal suwel Wiljandis sündinud kurbade sündmuste mälestuseks laulupidu toime ja kutsub armast Eesti rahvast Wiljandi järwe kaldale tralli lööma, kurbtuse kaotuseks ja Issanda kiituseks. Loodetaw kasu mis rahwa taskust tuleb, läheb „Koidu“ alkoholi puhmeti toetuseks ja abirahaks, et seltsi liikmetel edaspidi wiinapitsid pisut odawamad ja praeportsjonid ning sakuskad natukene suuremad oleksiwad. Siis hõisja, Wiljandi poisid. „Meie Mats“ tuleb aumöödraks.

GRClastemaalt. GRCl-mehed pidasiwad juurjuhi juhatusel koosolekut, kus otsuseks tehti „Sõna“ waretetele uut ajatoru hüüdma panna. Selle jaoks pannakse muidugi jälle ülemaaline korjandus toime. Üks õllekaupmees on juba 5000 rubla lubanud ja wiisteistkümmet waati õlut mõtete waimustamiseks.

Tartust. Tartu Greforštna „Sädemed“ on nii tulewaesed, et kuidagi wiiji ei sütita, ehk küll forštnapühkija Hindrei neist kõigest wäest õhutab. Seepärast kuulutasiwad omanikud ülemaalise wiie ja kümne rublalise tule-kerjanduse wälja. Rokkforjatud taela ja taktude seast pole siiani taale ka midagi sütitawat materjali leitud, nagu „Sädemete“ mehed kurdawad.

Walgast. Siinsed mustasajalised on kole wihased, et Eesti karškuse selts punase wärwi omandanud olla. Punase tundemärgi leida nad selles, et k. s. omal üleüldisel koosolekul weebr. keštp. auuliikmed (pastorid) eneste seast wälja heitnud. Pastor W. awaldas selle patuse teguwiiši üle kohalises lehes „Sõnas“ pika kirja, kus ta seltsi haisewaks mõdupaiseks nimetab ja nõuu annab, et kõik mõislikud mehed peaksiwad kas seltsist wälja astuma, wõi selle walituse ohjad

oma kätte võtma. Need mehi, teada pastor mõistlikuks peab, ei olegi aga seltsis enam kui kolm — neli isikut nii et arusaamataks jääb, mis abinõuga nad valitsuse seltsi asjus omale võtta saaksivad. Ehk on pastoril mõni niisugune abinõu leitud.

Miaast. Siin jängitati üht politika süüdlasi viimasele puhkusele. Saatmas oli hull linna-vahtsiti ja kajakaid. Inimesed mõtlesivad, et mõnda suurt ametnikku maetakse. Mine tee nüüdse ajal vahet!

Peterburist. „Tõsised“ inimesed kaitsesivad volikogus elu ja surma peale sõjavälja kohtuid. Nende armamise järele peaks igasse majasse sõjavälja kohus fikse seatama. Ja kui seda ei sündida — siis saada nad juba rüüstamisega nende aset täitma.

Simferopol. Kubanowlast kirjutatakse meile, et sealne uus maafonna ülem käsutanud täiskogu

lokku ja nõudnud talupoegadelt temale vastu tulesse alati mütsi mahavõtmist. Nõudmine sünnitanud naljakaid küsimisi nagu: kui mitme jülla tagant peab ülemat nähes juba pea paljaks tegema, kui sügavasti kummardama, kuidas kintsu kaapama — kas ühe või kahe käega jne. Anname oma „armulistele“ nõu teomehi sarnaselt otsustarbeks ka lokku lasta tulla ja neile tubli kursus sarnastes asjades ära pidada. Meie rahvas peaks ju kulturaliselt ikka teistest ees olema.

Rumeniaast. Riischinemi mustjada läks rõemu-joomastusesse — selle tõttu et nende peamees volikogusse peasis — täiesti arust ära. Põnusiivad üle piiri Rumeniasse ja hakkasivad kolebal kombel juutisi maha nootima — kutsusivad ka rahvast selleks ülesse. Tants läks lahti. Aga õnneks mustade eneste kahjuks. Rahva liikumine põõras otja mustade vastu ja mustad on nüüd jahiloomadeks. Kruschewan ei saa ka appi minna — peab volikogus istuma.

Uued wanasõnad.

1. Mis on wangil amnestiaga tegemist.
2. Kui aga wõllas on üles seatud, küll pärast ohwreid leidub.
3. Kes weel Wenemaal pole käind', Ei see walu ole näind'.
4. Lubada oskab ministergi.
5. Seni kui wabadus tuleb, on reaktion juba oma töd teinud.

Hiidlane ametnikule, kes sundima tuleb, et ta oma puu-laewaga teise kohta läheks:

„Eneste käis üks libema kuuega mees siin, kui sool oo, ja aumärk oli tal koa mütsi ees, ning ütles, et wõin siin oma puud ää müüa. Send ma tunnegi, mes mees sa oo.“

*

Salapolitseinik ei tähenda iseenesest midagi; tema wäärtus peitub ta — tarwitamises.

Nool.

„Meie Matsi“ sõpradele.

Siluti sai Tallinna raamatukaupmees Jakob Bloompuu luba „Päris Meie Matsi“ wälja anda. Nähtawasti on „Päris Meie Matsi“ wäljaandjal sihiks oma lehega „Päris Meie Matfiga“ minu toimetatud „Meie Matsi“ rahwa ees ära segada. Kellel asi tundmata, sellel on hakatuses raske wahet teha, sest Bloompuu poolt wälja antud „Päris Meie Mats“ ilmub jamasuguse kaanepildiga, kui minu omagi. Peale selle kuulutab see isand „Päris Meie Matsi“ müra-numbris sellel mõttel nagu oleks mina järelelegija, kuna tema leht ammugi ilmuda.

See on wale.

Bloompuu sai alles weebruari kuu sees 1907 a. oma „Päris Meie Matsi“ wäljaandmiseks luba, kuna minu toimetatud „Meie Matsi“ wäljaandmise luba juba 8. märtsil 1906 a. oli ja sellest ajast on leht alati korralikult ilmunud. Ennemalt oli „Meie Matsi“ luba minu abikaasa nime peale wälja antud, kuna mina aga ise tegelik toimetaja olin. Si Jakob Bloompuu teab wäga hästi, et B. Jaason minu abikaasa on, aga

waletab meelega,

et see ainult juhtumine olla, et minul „Meie Matsi“ wastutawa toimetajaga, B. Jaasoniga ühesugused perekonna nimed olla. Kuulu järele leidnud Bloompuu oma „Päris Meie Matsi“ toimetajaks nüüd ühe endise kõstri ja „Nooruse“ toimetuse liikme. Sarnaste toimetajatest wõib juba arvata, mis tarwa see „Päris Meie Mats“ kannab.

Auustades „Meie Matsi“ wäljaandja

Jakob Jaason.

„Meie Mats“

ilmub 1907 aastal 2 korda kuus ja maksab aastas, s. o. 24 nrt. postiga 2 rbl., postita 1 rbl. 60 kop., pooles aastas poole wähem. Üksik nr. 10 kop.

Toimetuse ja talituse on Tallinnas, Urewjeri uul. nr. 10.

Kirjalik tellimise adresse: „Meie Matsi“ toimetuse Tallinnas. Wene keeli: Журнал „Меие Марсь“, Ревель.

Tellimisi wõtawad vastu kõik auusad raamatukauplused ja ajalehetede tellimiste wastuwõtjad

Tähtsamad Eesti tegelased.

Eesti näitejuht.

Trükitud M. Antje trükitojas Tallinnas.

ESTI
RAHVUSLIK MÄTUROGU
AR